

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

за докторска програма ЖУРНАЛИСТИКА

при катедра Журналистика и масови комуникации,
професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни
науки,
научна област 3. Социални, стопански и правни науки

Квалификационната характеристика на обучението по докторската програма Журналистика е съобразена със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за развитието на академичния състав в Шуменския университет “Епископ Константин Преславски” и представя основните цели на обучението на докторантите и възможностите за професионалната им реализация.

I. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Докторската програма Журналистика има за цел да подготвя високо квалифицирани научни, изследователски и преподавателски кадри в областта на професионалното направление Обществени комуникации и информационни науки с насоченост към журналистиката, връзките с обществеността, рекламата и други сфери на съвременните масови комуникации. Завършващите докторанти трябва да бъдат способни да се адаптират към изключително динамичния медиен пазар и нарастващите изисквания към специалистите в областта на обществените комуникации.

Обучението на докторантите е насочено към:

1. Постигане на *общетеоретична и професионална подготовка* за научноизследователска, практико-приложна и преподавателска дейност чрез изграждане на широка база от знания в сферата на теорията и практиката на обществените комуникации и спецификата на различните им области с оглед на съвременното състояние и историята на медиите и обществата.
2. Формиране на съвременни научно-теоретични и практико-приложни *знания и умения и компетентности* за задълбочена научноизследователска работа с теоретични източници, за анализ на научни и масмедийни текстове, както и на аспекти от историята и съвременното функциониране на средствата за масова комуникация, за интерпретация на теми и проблеми в рамките на актуалните разбирания за спецификата, функциите и ефектите на публичните комуникации.

3. Формиране на умения за работа в екип.
4. Формиране на *личностни компетенции*, осигуряващи на завършващия докторант възможности за адаптиране към условията и изискванията на съвременния медиен пазар и образователния процес в професионалното направление, към спецификата на работата в интеркултурна среда, към индивидуална и екипна професионална и изследователска реализация, както и за собствено по-нататъшно професионално и научно израстване.
5. Усъвършенстване на *езиковата подготовка* по избрания чужд език във връзка с използването му в професионалната дейност на докторанта.

II. ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО В ДОКТОРАНТУРАТА

- задълбочаване на знанията, свързани със съвременните теоретични и методологически принципи на изследване на масовите комуникации;
- овладяване и използване на научна терминология, характерна за медиазнанието;
- формиране на умения за ориентиране в приоритетните теоретични и практически проблеми в областта на изучаването на масовите комуникации и за задълбочен анализ на тези проблеми;
- придобиване на компетентности и умения за определяне на пътя и организацията на научното изследване;
- гарантиране на професионално ръководство на дисертационната разработка и осигуряване на квалифицирани консултации с други специалисти в интердисциплинарни изследователски ситуации;
- формиране на професионални умения за самостоятелна преподавателска дейност;
- мотивиране и готовност за участие в конкурси и проекти;
- изграждане на опит при планирането и организирането на научното изследване и при представянето на резултатите от него в научни форуми и издания;
- изграждане на професионално-личностни качества, способности и желание за самоусъвършенстване и самообразование, позволяващи адекватно адаптиране към динамично променящите се реалности на обществените комуникации в ерата на информационното общество.

III. СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Докторантът се обучава в Катедрата по журналистика и масови комуникации на Факултета по хуманитарни науки по индивидуален учебен план, съобразен с Правилника за развитие на академичния състав в Шуменския университет и с регламентирания в него стандарт за обучение.

Обучението в докторската програма протича при следните **базови условия**:

- *Научни ръководители* на докторантурите са хабилитирани преподаватели.
- *Обучението* се осъществява по *индивидуални учебни планове*, в които са включени формите за организирана и самостоятелна подготовка на докторантите, графикът за полагане на изпитите, етапите и разновидностите на работата по дисертационния труд, аспектите на научноизследователската работа, преподавателската работа, дейностите, на основата на които се присъждат кредитите чрез рейтингово-оценъчна система, и др.
- *Текущият контрол* във връзка с обучението и подготовката на докторантите се осъществява чрез периодично атестиране, както е предвидено в законовите

документи.

КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

1. Област и обхват на знанията

- знания, свързани с методологията на научното изследване в областта на масовите комуникации;
- знания за съвременни методи, методики и технологии и тяхното приложение при изследване на аспекти от масовите комуникации;
- специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи;
- в процеса на научното изследване представя знания и разбиране на най-високо равнище не само в конкретната научна област и направление, но и в близки научни области.

2. Област и обхват на уменията

- подбира, открива и проучва литературни източници, свързани с изследователския проблем; бързо намира, извлича, синтезира и оценява необходимата информация от различни източници;
- събира, анализира, класифицира и систематизира информация в определена последователност и логика;
- аргументирано и обосновано с доказателства анализира и защитава тези, свързани с научната област на журналистиката и масовите комуникации;
- търси иновативни решения чрез комбиниране на различни стратегии и технологии; подобрява стандартните модели и подходи;
- аналитично и критично оценява собствените експериментални резултати, свързани с установяване на определени закономерности при изследване на явленията в историята и съвременността на масовите комуникации;
- организира и планира собствената си научна дейност (с оглед на: време, точност на обекта на изследване, яснота на целите и задачите, конкретност на изградените хипотези и пр.).

3. Област и обхват на компетентностите

3.1. Личностни компетентности:

- създава и интерпретира нови знания, резултат от собствени изследвания или от друга научна дейност;
- притежава способност за самооценка на постиженията от изследователския труд, самостоятелност и отговорност;
- при обосноваване на научната позиция се ръководи от академичната научна етика при интерпретиране на собствени и чужди интелектуални продукти;
- осъзнава, владее и спазва стилно-езиковите и терминологични изисквания на академичния дискурс;
- притежава мащабна фундаментална и специализирана подготовка в различни клонове на теорията и практиката на обществените комуникации;
- има задълбочени специализирани познания в по-тясната област на масовите комуникации във връзка с темата на дисертационния труд;
- има качествени умения за анализ и интерпретация на теми и проблеми от областта на масовите комуникации;

- демонстрира способности за създаване на писмени и устни текстове с теоретична (реферативна, анотационна, рецензионна, проучвателска, изследователска) ориентация към специфични зони на масмедийната сфера в синхронен или диахронен план;
- притежава задълбочени познания в областта на учебно-педагогическата дейност в направлението на масовите комуникации.

3.2. Комуникативни и социални компетентности

- има изграден стил на научно общуване (в разговори, при консултации и дебати, за защита на научни позиции, работа в екип и пр.);
- показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значителен обем знания от най-съвременните научни постижения или от областта на изследването на масовите комуникации и професионалната практика;
- пълноценно използва в устна и писмена форма книжовния български език и може да участва в академичния дискурс чрез някой/някои от международните езици.

3.3. Професионални компетентности

- има нагласа за поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на медиите и масовите комуникации;
- проявява готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;
- ясно формулира нови проблеми - теоретични и практически;
- идентифицира ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано взема решения и адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- умее самостоятелно и в екип да провежда научни изследвания и да подготвя за публикуване резултатите от тях;
- осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- притежава изградено умение за по-нататъшно самообучение и професионално усъвършенстване;
- има формирана професионална мотивираност по отношение на бъдещата професия и реализация;
- демонстрира способност за аналитично мислене, критична оценъчност и бърза ориентация в ситуация на изобилие и многопосочност на информационните източници;
- притежава формирана култура на общуване и информационно посредничество при спазване на общочовешките ценности и етични норми;
- подготвен е да осъществява професионална практическа дейност във всички видове медии на национално и регионално равнище;
- способен е да се включи в образователния процес по професионалното направление в степените бакалавър и магистър;
- умее да съвместява теоретичните си знания с практически умения като гаранция за ефективно упражняване на позицията на професионален посредник в сферата на публичната информация или във висшето училище;

- има нагласа да усъвършенства собствената си дейност, като разширява възможностите за обмяна на опит в рамките на професията си;
- показва познания и компетенции от различни зони на обществения живот в индивидуалната си дейност и в работата си в екип;
- притежава формирана нагласа да спазва нормативните, професионалните и етичните стандарти;
- умее да работи с динамично развиващите се технологии в областта на масмедииите;
- притежава готовност адекватно да променя професионалната си компетентност във връзка с актуалното реструктуриране на масмедийната сфера.

IV. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

В условията на мощното реструктуриране на медийните пазари и обществената комуникационна среда изобщо е подчертана *необходимостта от интензивното разширяване на научните и приложните изследвания* в областта на масовите комуникации, журналистиката, теорията и практиката на връзките с обществеността и рекламата. Либерализацията на медийния пазар у нас предлага сериозни възможности за професионална реализация, а фактор, който повишава тези възможности, е *фактическият недостиг на добре подготвени и професионално компетентни специалисти* със задълбочена теоретични познания и практически умения, изследователски опит и нагласи в областта на обществените комуникации. На тази обща основа завършващите докторската програма Журналистика успешно могат да се реализират като автори на журналистически, рекламни и аналizationsонни масмедийни текстове, като репортери, редактори, водещи на рубрики и предавания в средствата за масова комуникация, като пиар експерти, като консултанти по различни проблеми от областта на масовите комуникации, като ръководни кадри в сферата на масовите комуникации, като преподаватели в средни и висши училища, в научни и изследователски институции в направлението на теорията и практиката на обществените комуникации, като сътрудници в различни държавни и частни институции и фирми, занимаващи се със събиране, обработка, анализ, съхраняване и разпространяване на информация, с бизнескомуникации, връзки с обществеността, аспекти на културата и историята, медийната икономика, кризисните комуникации и др.

Участие в работата на научни колективи, разработващи съответната тематика и проблематика на медийните изследвания

V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН “ДОКТОР”

- **Успешно изпълнение на всички етапи, раздели и аспекти на индивидуалния план на докторанта** (*процедурата по защитата на дисертацията* започва след позитивна оценка за изпълнението на индивидуалния план и набраните кредити, вътрешно обсъждане на представения от докторанта научен труд в Катедрата по журналистика и масови комуникации и прието решение за разкриване на процедура за публична защита);

- **Успешна защита на дисертационен труд** (публичната защита се провежда според изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото прилагане).

VI. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилият докторант може:

- да участва в различни форми на продължаващо обучение през целия си живот за повишаване на професионалната квалификация и опит (постдокторантски програми за повишаване на професионалната квалификация и опит по научната специалност и в професионалната област);
- да участва в конкурси и хабилитационни процедури в академичната сфера.